

سرشناسه	: استادی، رضا، ۱۳۱۶-هـ اقتباس کننده.
عنوان قراردادی	: مصباح النجاة في اسرار الصلاة وسر الاستغفار بين السجدين. برگزیده.
عنوان و نام پدیدآور	: مختصر مصباح النجاة في اسرار الصلاة وسر الاستغفار بين السجدين / تلخیص رضا استادی.
مشخصات نشر	: قم: مسجد مقدس جمکران، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۳ص
شابک	: ۶-۳۲۹-۹۷۳-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتاب حاضر خلاصه‌ای از روی نسخه خطی کتاب "مصباح النجاة في اسرار الصلاة وسر الاستغفار بين السجدين" تألیف عبدالحسین بن علی شیخ العراقرین می‌باشد.
موضوع	: نماز
شناسه افزوده	: شیخ العراقرین، عبدالحسین بن علی، -۱۲۸۶ق. مصباح النجاة في اسرار الصلاة وسر الاستغفار بين السجدين.
شناسه افزوده	: مسجد جمکران (قم)
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۰ ۶۰۱۲ ۸۶۵ مش ۱۸۶/ BP
رده‌بندی دیوینی	: ۲۹۷/۲۵۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۷۲۶۹۵

مختصر مصباح النجاة في اسرار الصلاة وسر الاستغفار بين السجدين

- ◀ مؤلف: العالم الجليل حضرت آیت الله الشیخ عبدالحسین [الطهرانی] رحمته الله
- ◀ تلخیص: آیت الله رضا استادی
- ◀ صفحه‌آرا: امیرسعید سعیدی
- ◀ ناشر: انتشارات مسجد مقدس جمکران
- ◀ چاپخانه و شمارگان: وفا / ۲۰۰۰ جلد
- ◀ نوبت و تاریخ چاپ: اول / پاییز ۱۳۹۰
- ◀ قیمت: ۲۸۰۰ تومان
- ◀ شابک: ۶-۳۲۹-۹۷۳-۹۶۴-۹۷۸
- ◀ مرکز پخش: انتشارات مسجد مقدس جمکران
- ◀ تلفن و نمابر: ۰۲۵۱-۷۲۵۳۳۴۰، ۷۲۵۳۷۰۰
- ◀ قم - صندوق پستی: ۶۱۷

مختصر مصباح النجاة في

اسرار الصلاة

وسر الاستغفار بين السجدين

تأليف:

العالم الجليل حضرت آيت الله الشيخ عبدالحسين [الطهراني] رحمته الله

تلخيص

رضا استادی

فهرست مطالب

۷	مقدمه تولیت محترم مسجد مقدس جمکران
۱۳	مقدمه آیت الله رضا استادی
۱۵	دیباچه کتاب
۲۰	مقدمه اول در فضیلت علم و علما
۳۳	مقدمه دوم در فضیلت نماز
۳۹	مقدمه سوم در عقاب تارک الصلاة است
۴۲	مقدمه چهارم در اینکه نماز مستجمع صفات همه عبادات بدنی و مالی است
۵۲	مقدمه پنجم در اینکه نماز در شریعت مقدسه وضع شده برای
۵۵	فصل اول
۵۵	فصل دوم
۵۵	فصل سوم
۵۶	فصل چهارم
۵۶	فصل پنجم
۵۸	فصل ششم
۶۰	فصل هفتم
۶۱	فصل هشتم
۶۲	فصل نهم
۶۳	فصل دهم
۶۴	فصل یازدهم
۶۵	فصل دوازدهم
۶۶	فصل سیزدهم
۶۶	فصل چهاردهم
۶۷	فصل پانزدهم
۶۸	فصل شانزدهم
۷۱	فصل هفدهم
۷۶	فصل هجدهم
۷۷	فصل نوزدهم

٧٨	فصل بیستم
٨١	فصل بیست و یکم
٨٣	فصل بیست و دوم
٩٠	فصل بیست و سوم
٩٢	فصل بیست و چهارم
٩٤	فصل بیست و پنجم
٩٥	فصل بیست و ششم
١٠٦	فصل بیست و هفتم
١٠٧	فصل بیست و هشتم
١١٢	فصل بیست و نهم
١١٦	فصل سی ام
١١٦	فصل سی و یکم
١١٩	فصل سی و دوم
١٢٢	فصل سی و سوم
١٢٣	فصل سی و چهارم
١٢٦	فصل سی و پنجم
١٢٩	فصل سی و ششم
١٣١	فصل سی و هفتم
١٣٣	شرح حدیث استغفار
١٥٤	سر الاستغفار بین السجدين
١٦٢	فصل سی و هشتم
١٦٧	فصل سی و نهم
١٦٨	فصل چهلم
١٧٢	فصل چهل و یکم
١٧٤	فصل چهل و دوم
١٧٥	فصل چهل و سوم
١٧٧	خاتمه
١٨٣	فهرست منابع و مآخذ

بسمه تعالی

مقدمه تولیت محترم مسجد مقدّس جمکران

در یکی از جلساتی که خدمت دوست با صفا و برادر متعهد و با اخلاص جناب آقای حاج ابراهیم صنوبری «دام تأییده» بودم، ایشان کتاب شریف مصباح النجاة فی اسرار الصلوة و سر الاستغفار بین السجّتين را به اینجانب ارائه و پیشنهاد فرمودند پس از مطالعه هرگاه مصلحت باشد به منظور استفاده افراد به خصوص آنان که اهل معنی هستند و مایلند در طریق خودسازی و سلوک الی الله گام بردارند توسط انتشارات مسجد مقدّس جمکران به چاپ رسانید ضمناً معظم له توضیح دادند این کتاب شریف را شیخ بزرگوار و عارف بالله مرحوم حاج رجبعلی نکوگویان (خیاط) «رضوان الله علیه» به مرحوم آقای حاج سید محمود میرصادقی «ره» که از دوستان صمیمی پدرم جناب آقای حاج میرزا ابوالفضل صنوبری «رحمه الله تعالی» بودند - هدیه داده و ایشان هم در تاریخ ۱۳۷۱/۲/۶ آن را به من اهداء فرمودند.

خداوند همه ما را از اولیاء آل محمد علیهم السلام محسوب دارد و از منتظران واقعی مقدم مولایمان حضرت بقیه الله الاعظم حجة بن الحسن «عجل الله تعالی فرجه» مقرر فرماید ان شاء الله.

کتاب مصباح النجاة در تاریخ بیستم جمادی الثانیة سال ۱۳۷۸ هجری قمری (۵۴ سال پیش) توسط خیر الحاج و المعتمرین جناب آقای حاج احمد فرهموند طهرانی «رضوان الله علیه» که از چهره‌های با سابقه در چاپ و نشر کتب دینی بوده و شاید بتوان ایشان را از پایه گزاران این فن به حساب آورد، به زیور طبع آراسته شده است از عباراتی که در پایان کتاب آمده

چنین استفاده می شود مرحوم حاج میرزا احمد فرهومند نسخه ای از کتاب را که جناب ملاذالامام حاج شیخ غلامحسین «طیب الله روحه و طاب تربته» فرزند آخوند ملا باقر نوری طبری رحمه الله ساکن قریه گلدسته به امر حضرت آیه الله العظمی حاج شیخ عبدالکریم الحائری الیزدی رحمه الله از روی نسخه ای که به خط مؤلف در اختیار داشته نگاشته و در سال ۱۳۵۸ هجری قمری یعنی سه سال پس از ارتحال آیه الله مؤسس «رضوان الله تعالی علیه» به پایان رسیده است.

مرحوم فرهومند در معرفی کتاب و نویسنده آن چنین آورده است: «هذا كتاب مصباح النجاة في اسرار الصلوة و سر الاستغفار بين السجدين من مؤلفات النافعة لحضرة قبله الانام و مرجع الاسلام حجة الحق و المجتهد المطلق ظهير الملة و الدين مروج شريعة سيد المرسلين الحاج شيخ عبدالحسين تهراني طيب الله روحه و تربته بعون و عنايت سبحاني به كوشش بنده ناقل قبل فاني احمد فرهومند كتاب فروش طهراني به زيور طبع آراسته گردیده ... امید است برادران ایمانی از آن بهره مند گردند».

مؤلف محترم در دیباچه کتاب پس از حمد و ثنای پروردگار و درخواست صلوات و سلام بر اشرف انبیاء و المرسلین حضرت محمد و خاندان پاکش چنین آورده است. فبعد يقول عبد موله الحسين فهذا يا اخواني سر الاستغفار بين السجدين بالتماس جمعی از برادران روحانی و اخلاً ایمانی و اصرار ایشان، اشاراتی بیان شد که تذکر آن موجب زیادتی بصیرت و یقین و معرفت مؤمنین و نمازگزاران از اهل ایمان گردد و شاید به این وسیله پرتوی از انوار الهیه به ظلمت کده قلب قاصر تجلی نماید و رشحه ای از رحمت واسعه رحمانیه مزرع خشکیده آمال خاطر فاطر را دریابد ... پس این فرومایه بی بضاعت از برکات ائمه اطهار علیهم السلام آنچه به خاطر قاصر رسیده به زبان فارسی بیان می نماید که نفع آن اعم و فائده او اتم باشد و اگر چه مقصود از وضع این رساله بیان سر استغفار بین السجدين بالخصوص بود چون سؤال از آن شده بود لیکن چون سلسله اجزاء صلواتیه مرتبط به یکدیگر پیوسته و تا حال هیچ کس از علماء امامیه طاب

ارواحهم القدسیه در رسائل عربیه و فارسیه به این نحو بیان نفرموده پس از این جهت اشاره به اسرار سایر اجزاء ضلوة نیز می شود. انتهى المقصود من کلامه علیه السلام.

اصل کتاب شریف مصباح النجاة به گونه ای تنظیم شده که حدود ۳۷ فصل آن درباره اهتمام به نماز، آداب، افعال و اقوال نماز و حکمت های متعالی که برای آنها وجود دارد پرداخته و مشتمل بر مطالب دقیق و ظریف در این زمینه می باشد.

فصل ۳۸ را به حقیقت توبه و استغفار اختصاص داده و به آیات و روایاتی در این باره اشاره نموده است.

شش فصل آخر کتاب را از موضوع اصلی که همان سر استغفار بین السجدين باشد بحث کرده است.

ولادت مؤلف کتاب حدود ۱۲۲۲ هجری قمری بوده و کتاب را در اصفهان در ۳۰ سالگی به رشته تحریر آورده است.

عبارت مؤلف در پایان کتاب چنین است: «قد فرغت من تسوید و تألیف هذه النسخة الشريفة الفقير مصنفه في بلدة اصفهان في عام الثاني والخمسين و مأتين بعد الالف و كنت يومئذ ابن ثلاثين سنة».

حقیر پس از مطالعه کتاب بر آن شدم که آن را به محقق متتبع و عالم صاحب نظر حضرت آیه الله استادی حفظه الله تعالی بدهم تا هم محتوای آن را بررسی نماید و هم نظرشان را درباره مؤلف محترم آن اظهار دارند. ایشان قبول زحمت فرموده، با کوشش فراوان و دقت شایسته نسبت به تصحیح عبارات، تنقیح مطالب و ذکر منابع آیات و روایات، کار را به اتمام رساندند، خداوند به ایشان از خزائن فضل و احسانش در دنیا و آخرت جزای خیر عنایت فرماید.

حضرت آیه الله استادی در مقدمه ای کوتاه که برای کتاب نگاشته اند، آن را اثری سودمند معرفی کرده، مؤلف آن را عالمی بزرگوار به نام عبدالحسین دانسته اند که کتاب را

در حدود ۳۰ سالگی نگاشته است ولی در اینکه نویسنده کتاب آیا همان آیه الله حاج شیخ عبدالحسین تهرانی معروف به شیخ العراقین استاد علامه بزرگوار حاج میرزا حسین نوری طبرسی رحمته الله بوده اند یا دانشمندی دیگر، نیاز به بررسی بیشتر دارد.

در پایان باتشکر مجدد از زحمات برادر فاضل و دانشمند حضرت آیه الله استادی به دو نکته اشاره می شود:

(الف) معظم له با دقت شایسته و حوصله فراوان در بررسی مطالب چنین مصلحت دانسته اند که با حفظ اصول و شاکله کتاب، پاره‌ای از مباحث مطرح شده و برخی از روایات که دسترسی به منابع آنها میسر نبوده از کتاب حذف شود و آن را به صورت مجموعه‌ای مفید و جامع به نام گزیده‌ای از کتاب اسرار الصلوة تنظیم و برای چاپ در اختیار انتشارات مسجد مقدس جمکران قرار دهند.

(ب) گرچه از اسناد و منابع نمی توان دلیل روشن برای شناخت مؤلف کتاب بدست آورد و نیاز به تحقیق بیشتر دارد ولی جهاتی که می توان تا حدودی در این زمینه راه گشا باشد به آن اشاره می شود.

۱. مرحوم آقای حاج احمد فرهمند، خود انسانی وارسته و مورد اعتماد بوده و استناد کتاب از طرف ایشان به شیخ العراقین علامه حاج شیخ عبدالحسین تهرانی رحمته الله موضوع قابل توجه است که نمی توان به سادگی آن را نادیده گرفت و لذا صاحب الذریعه به نظر مرحوم حاج احمد فرهمند اعتماد کرده در کتابش مرحوم آیه الله حاج شیخ عبدالحسین تهرانی را مؤلف کتاب معرفی نموده است.

۲. نویسنده کتاب مزبور هر شخصیتی که باشد به طور قطع از مراتب بلند عرفانی و درجات والای علمی برخوردار بوده و در سیر و سلوک و احاطه بر آیات شریفه قرآن و روایات مأثوره از اهل بیت عصمت علیهم السلام و گفته‌های علمای بزرگ و اشراف بر جهات اخلاقی قرآن و روایات و آگاهی از نکات آموزنده برای ارتقاء روحی انسان ید طولا و دقت فراوانی داشته است، کتاب را در سن ۳۰ سالگی در دارالعلم اصفهان که آن روز

مرکز اجتماع علماء بزرگ و فقهاء نامدار و محدثین بزرگوار بوده نگاشته و دوران زندگی ایشان هم با زمان حیات شیخ العراقین که در سال ۱۲۸۶ هجری قمری در نجف اشرف وفات کرده‌اند تا حدودی مقارن می‌باشد، لذا بعید به نظر می‌رسد شخص دیگری که با نام عبدالحسین به عنوان مؤلف کتاب معرفی شود و هرگاه چنین فردی با این ویژگی‌های علمی و اخلاقی در میان علماء و دانشمندان شیعه بود، نام مبارک ایشان در کتب رجالی و محافل علمی مطرح می‌گردید.

با همه این جهات همان‌گونه که آیه الله استادی وفقه الله تعالی اظهار داشتند خوب است در این زمینه تحقیق بیشتری شود و بررسی گسترده‌تری صورت گیرد.

انتشارات مسجد مقدس جمکران از کتابخانه‌ها، صاحب نظران و دانشمندی که در این زمینه تخصص دارند انتظار دارد ما را در شناخت بیشتر مؤلف کتاب یاری دهند و نظرات شریفشان را برای ما موقوف فرمایند تا در صورت لزوم در چاپ بعدی کتاب از نظرات آن بزرگواران بهره‌مند شویم.

امید آنکه خداوند سبحان عز شأنه نظام مقدس جمهوری اسلامی و رهبر بزرگوار انقلاب را از همه توطئه‌ها و آسیب‌ها در امان بدارد و قلب مبارک امام عصر علیه السلام را از ما خشنود گرداند و ما را در ارائه هر چه بیشتر معارف دینی و اخلاقی اصیل اسلامی موفق بدارد. ان شاء الله تعالی.

تولیت مسجد مقدس جمکران

ابوالقاسم وافى